UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Annales Ecclesiastici

Incipiens ab Anno Domini D.XC. perueniens vsque ad DCC.XIV. nempe à Gregorio Magno Romano Pontifice, vsque ad Gregorium secundum

Baronio, Cesare

Coloniæ Agrippinæ, 1624

Iesv Christi Annvs 613. Bonifacii Pap. IV. Annus 7. Heracii Imp. Annus 4.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15007

Visual Library

Theodoberti & amico Theodorici in conuiuio reſideret in via apud Turonenſem Epiſcopum Leuparium, qui iρſum viſitantem S. Martini ſepulchrum exceperat menſa. Nam de his hæc Ionas a: *Cùm hora refectionis cum eo in menſa reſideret, interrogatus, cur retro ad patriam repedaret; reſpondit: Canis me Theodoricus à meis fratribus abegit. Tunc vnus è conuiuis, Chrodoaldus nomine, qui amitam Theodoberti Regis in coniugium habebat, Regi tamen Theodorico fidelis erat, huic viro Dei humili voce reſpondit, eſſe melius lac potare, quam abſinthium.* putabat enim ea verba in amaritudine animi & cordis odio ab ipſo prolata. *Cui vir Dei ait: Cognoſco te Regis Theodorici fœderis iura ſeruare velle. At ille fatetur, ſe fœdus fidei promiſſæ quamdiu valeret, obſeruare. Cui beatus Columbanus reſpondens: Si, inquit, Regis Theodorici vinctus es fœdere, amico tuo & domino lætus eris à me legatus directus. Hæc ergo eius auribus infer: Et ipſum & ſuos liberos intra triennii circulum eſſe delendos, radicitùsq; eius ſtirpem Dominum eſſe eradicaturum. Cur, inquit, ſupradictus vir, famule Dei talia promis? At ille: Non enim queo ſilere, quæ mihi loquenda Dominus tradit.* hæc ibi tunc Columbanus.

a Ion. in vita S. Columbani. c. 21.

XII. Sed quomodo, cum ad Clotharium Regem peruenit, eadem prædixit, ab eodem auctore ſic accipe b: *Poſt ad Clotharium Chilperici Regis filium, qui in Auſtraſiis Francis regnabat in extrema Gallia ad Oceanum poſitis, pergit. Porro Clotharius audierat, quantis qualibuſue iniuriis virum Dei Brunichildis ac Theodoricus fatigauerant. Quem cum vidiſſet, veluti cœleſte numen* recepit, oranſque precatur, vt ſi velit, intra ſui regni terminos reſideat, ſeque ei, prout voluerit, famulaturum. At ille nequaquam ait hunc locum ſe conſiſtere velle, vel ob ſuam peregrinationem augendam, vel illius minuitur non occaſionem ſedandam. Tenuit ergo eum Clotharius quantis potuit penes ſe diebus: caſtigatuſque ab eo pro quibuſdam erroribus, quibus vix aula regia caret, ſpondet ſe Clotharius, iuxta eius imperium omnia emendaturum: Erat enim Clotharius ſolers in amore ſapientiæ: inuentum ergo optatum munus gratificabatur. Morante igitur eo penes Clotharium, lis oritur inter Theodobertum & Theodoricum, diſceptantibus vtriſque de regni termino. Et vtrique ad Clotharium legatos dirigunt, vterque aduerſus fratrem auxilium poſtulat. Quod Clotharius beato viro inſinuare procurat, conſulens, ſi videretur eius conſilio, ſe vni conſentiendo, contra alium dimicare. Ad quem ille prophetico repletus ſpiritu, ait: neutri eum fore pariturum conſilio, in ſuam autem intra triennii tempus ditionem vtrorumque regna venire. Videns autem Clotharius à viro Dei talia ſibi prophetico ore dici, neutri parere voluit: ſed promiſſum ſibi tempus fideliter expectans, poſtea potitus eſt triumpho victoriæ.* hæc ad Clotharium dicta Deus voluit miraculis ibidem recenſitis conſignari, ne poſſet de eorum euentu vllatenus dubitari.

b Ion. in vita S. Colūb. c. 23.

* munus QVÆ COLVMBANVS CVM REGE CLOTHARIO.

XIII. Dignum plane conſideratione videtur, quanto ſuo damno Reges in ſeruos Dei delinquant, & quantum ſibi acquirant emolumenti, cum eos amore proſequuntur atque fouent. Exemplo plane id perſpicue cernere eſt in eodem, de quo eſt ſermo, Francorum Rege Theodorico: qui licet peccatis haud leuibus eſſet obnoxius: dum tamen Columbanum Dei ſeruum bene habuit & officiis frequentauit, proſpere illi cuncta ac felicia euenerunt, atque in bellis victorias & alia bona plurima eſt conſecutus: ſimulac vero redarguentem proſequitur odio, perſequitur, & extra regnum proiicit: mox ac ſi à fundamentis reuulſus eſſet lapis, cui regni moles inniteretur, bello externo ciuili, nutare cœpit, ac breui totū penitus collapſum eſt ipſius regnum, vt audies.

Sed quæ ſunt modo anni huius reliquæ eiuſdem ſancti res geſtæ, proſequamur. Venisse eū poſt hæc ad Theodobertum Regem, idem Ionas affirmat, qui ſubdit c: *Exinde ad Theodobertum Regem venit. Quem cum Theodobertus vidiſſet, ouans ſuis ſedibus recepit. Iam enim multi fratrum poſt eum ex Luxouio venerant, quos ille veluti ex hoſtium præda ereptos ſuſcipiebat.*

c Ion. ibid. c. 26.

Porro illis in regionibus ipſum aliquantiſper morari ob conuerſionem proxime poſitorum Sueuorum, diuinus Spiritus iuſſit, cui obtemperans idololatras ad Chriſti fidem conuertit. Quomodo autem acciderit, audi: *Sunt* (inquit Ionas) *inibi vicinæ* apud Moguntiam *nationes Sueuorum. Vbi cum moraretur, & inter habitatores loci illius progredetur, reperit eos ſacrificium profanum libare velle, vaſque magnum, quod vulgo Cupam vocant, quod viginti modios amplius, minuſue capiebat, cereuiſia plenum in medio poſitum. Ad quod vir Dei acceſſit, ſciſcitaturque, quid de illo fieri vellent. Aiunt illi, ſe Deo ſuo Vodano nomine, quem Mercurium (vt alij aiunt) autumant eſſe, libare velle. Ille autem peſtiferum opus audiens, vas inſufflat, miroq; modo vas cum fragore diſſoluitur, & per fruſta diuiditur. Vas ergo dum rapido cum liquore cereuiſiæ prorumpit, manifeſte eſt datum intelligi diabolum in eo vaſe eſſe occultatum, qui per profanum liquorem caperet animas ſacrificantium. Videntes autem barbari ſtupefacti, aiunt magnum virum Dei habere halitum, qui ſic poſſet diſſoluere vas ligaminibus munitum. Caſtigatos itaque Euangelico dicto, vt ab his ſegregarentur ſacrificiis domum redire imperat. Multi enim eorum tunc per beati Columbani ſuaſum, vel doctrinam ad Chriſti fidem conuerſi baptiſmum ſunt conſecuti, alios quos iam lauacro ablutos error detinebat profanus, ad cultum Euangelicæ doctrinæ monitu ſuo, vt bonus paſtor, Eccleſiæ ſinibus reducebat.* In ſequentem vſque annum illic moratum eſſe Columbanum, auctor oſtendit. Quæ autem antequam recederet, Theodeberto Regi iam aduerſus fratrem bello certanti ſuaſerit, ſuo loco dicturi ſumus.

XIV. Dum vero anni huius res geſtas S. Columbani Ionas recenſet, ad S. Deſiderium Viennenſem Epiſcopum orationem conuertens, hæc ait: *Eo itaq; in tempore Theodoricus & Brunichildis non ſolum aduerſus Columbanum inſaniebant, verum etiam & contra ſanctiſſimum Deſiderium Viennenſis vrbis Epiſcopum aduerſabantur. Quem primo exilio damnatum multis iniuriis affligere nitebantur, ad poſtremum vero glorioſo martyrio coronauerunt. Cuius geſta ſcripta habentur, quibus & quantis aduerſitatibus glorioſos apud Dominum meruit habere triumphos.* hæc de his Ionas obiter, ad Columbanum ſuum mox ſtylum conuertens. Non tyrannice primum irrupit Rex in Deſiderium, ſed eum antea in Concilio Cabilonenſi per ſuæ factionis Epiſcopos damnari præcepit: qui depoſitus gradu, eiectus eſt in exilium, atque martyrium conſequutus. Eadem de Deſiderii Epiſcopi exilio atque martyrio, qui proſecuti ſunt res Francorū, teſtati ſunt: ſed Acta, quæ citat Ionas, nondum vidimus. Hoc ipſo namq; Redemptoris anno S. Deſiderium martyrio vita functum, lapidibus obrutum, Sigebertus teſtatur in Chronico, & (vt puto) ex eius martyrii Actis Ado eiuſdem Viennenſis Eccleſiæ Epiſcopus tradit, S. Deſiderio ſubrogatum fuiſſe Domnolum virum pietate inſignem, cuius charitas in redimendis captiuis maxime enituerit. Porro Deſiderius in numerum ſanctorum martyrum cooptatus, in Eccleſia Catholica duplici memoria annua d celebratur. Poſt hæc autem edita in lucem prodiit d epiſtola Adonis Viennenſis Eccleſiæ Epiſcopi de martyrio ſancti Deſiderii, omni quidem acceptatione digniſſima, quā, ſi cupis plura de eodem ſanctiſſimo Martyre ſcire, conſulere poteris. Extat ipſa quidem Tomo ſexto Antiquarum lectionum per Caniſium collectarum.

IESV CHRISTI ANNVS 613.

BONIFACII PAP. IV. Annus 7. HERACLII IMP. Annus 4.

CVM Chriſti Redemptoris annus ageretur ſexcenteſimus decimuſtertius, Indictionis primæ, rurſum conſueta Perſarum irruptione afflictatum eſt Orientis Imperium; de quo iſta in Græcorum Annalibus f: *Anno Imperij Heraclij quarto ceperunt Perſæ Damaſcum, & captiuum duxerunt populum multum. Heraclius autem Imperator, legatis ad Coſrhoen miſſis, rogauit eum, vt parceret humanum ſanguinem tam miſericorditer fundendo, & definiret tributa, & acciperet pacta. Qui legatos ineſſicaces dimiſit, nulla eis reddita ratione, ſperans comprehendere Romanum modis omnibus principatum.* hæc de rebus bellicis ex Theophane.

Ex quo autē Damaſci hic facta eſt mentio, quid in eius

terriſono contigerit, vbi per Saracenos ante aliquot annos incendio facta eſt, hic deſcribendum putamus, quod certus annus, quo id acciderit, non ponatur. Porro eiuſmodi ingens miraculum ſcriptum fuit per S. Anaſtaſium Sinaitam, de quo plura ſuperius; poſtea autem in oratione de imaginibus tertia à Ioanne Damaſceno recitatum eiſdem verbis in hunc modum:

II. *Quatuor paſſuum millibus à Damaſco diſtat locus, qui Carſatas dicitur, quo in loco ſancti Theodori templum eſt. In hoc templum ingreſſi Saraceni, omnibus illud ſordibus & immunditiis ex feminarum & puerorum, atque animalium rationis expertium commixtione fœdauerunt. Quadam igitur die, cum plurimi ipſorum conſiderent, & colloquerentur, vnus eorum ſagittam in ſancti Theodori intorſit imaginem, & dexterum ipſius humerum vulnerauit: ſtatimque ſanguis defluxit, & ad extremam vſque imaginis partem decidit, omnibus id, quod factum fuerat, ſagittamque in humero ſancti defixam, & ſanguinem emanantem contuentibus. Quo tamen admirabili ſigno perſpecto, non reſipuerunt, nec eum, qui ſagittam coniecerat, pœnituit, nec quiſquam eorum commotus eſt, non receſſerunt è templo, nec illuc commarari deſtiterunt. Attamen extremo ſunt affecti ſupplicio. Cum enim viginti eſſent eorum familiæ, qui in templo commorabantur, intra paucos dies acerbo omnes morbo deleti ſunt, cum in eis loco nemo ipſorum diebus illis interierit, exceptis iis, qui in templo fuerant commorati. Hæc igitur imago ſagitta percuſſa ſuperest, ſagittæque vulnus habet & veſtigia ſanguinis. Multi autem eorum, qui rem viderunt, & eo tempore fuerunt, quo res hæc admiranda contigit, adhuc viuunt: & ego eius imaginem vidi, & quod vidi, monumentis mandaui.* hactenus de his Damaſcenus ex Anaſtaſio Sinaita; quæ incerto nobis anno facta, hic (vt dictum eſt) Damaſci cladis à barbaris illatæ occaſione certo anno voluimus conſignata poſuiſſe.

III. Quo item anno Heraclius, defuncta iam antea vxore, inceſtuoſas nuptias contrahens, neptem ſuam (quod nefarii eſt exiſtimatum exempli) in matrimonium duxit, de quo hæc ex Theophane in Annalibus Græcorum; *Heraclius eodem anno duxit inceſtè Martinam neptem ſuam vxorem, & pronunciauit eam Auguſtam coronatam à Sergio Patriarcha.* hæc ibi. Porro deteſtandum id habitum eſt facinus, nec à Deo ſine vindicta dimiſſum: Zonaras enim, vbi de Heraclii obitu agit, nec non Cedrenus, & alii, eum turpia paſſum tradunt atque nefanda, quæ referunt: quibus quiſque intelligere potuiſſet, Deo maxime diſplicuiſſe eiuſcemodi nuptias, quantumlibet Patriarchæ conniuentiam ſuffultas, quas adeo monſtruoſa vindicta fuerit proſecuta.

IV. Hoc eodem anno, quo abſoluitur tertius Imperii Heraclii, & quartus inchoatur, migrat ex hac vita ad Deum celeberrimus ille ſanctus Theodorus Siceota ex Epiſcopo Archimandrita, de quo plura ſæpeque ſuperius dictum. Eleuſius eius diſcipulus, qui res ab eo geſtas ſcriptis mandauit, hæc de tempore obitus in fine habet *a*: *Deceſſit è vita ſanctiſſimus, & beatiſſimus, ac fideliſſimus Chriſti ſeruus Theodorus tertio Imperij anno pietate & Chriſti ſtudioſiſſimi Imperatoris Heraclij, quo quidem anno filius eius Deo charissimus creatus fuit Cæſar, Indictione prima, die vigeſima ſecunda menſis Aprilis. Cuius precibus veniam ad Chriſti Dei noſtri tribunal miſericordiam conſequamur,* &c. hæc auctor, qui eandem de rebus geſtis viri ſanctiſſimi ſcriptionem eiuſmodi teſtificatione conſignatam reliquit, ad finem eius hæc addens, de quibus & ſuperius mentio facta eſt: *Hæc ego Eleuſius, qui & Georgius à ſancto Theodoro vocatus ſum, omnia, Deo adiuuante, conſcripſi. Neque vero miraculorum ipſius expers fui, ſed ea maxime omnium expertus ſum. Cum enim parentes mei ex oppido Adigermaro oriundi diu ſimul vixiſſent, nec vllos poſſent liberos ſuſcipere, ad ſanctum virum acceſſerunt, annulumque, cui ille benedixerat, accepiſſent, ego conceptus ſum, & in lucem editus, & infans ipſi oblatus: qui & in eius ſancto monaſterio enutritus, à religioſiſſimo præfecto litteras didici. Cumque parentes mei filium alterum ſancti Theodori precibus ſuſcepiſſent, ei illum nomen impoſuerunt. Duodecim igitur annorum ſpatio, quo apud illum vixi, multorum miraculorum, quæ ab ipſo facta ſunt, inſpector fui: quæ autem ab illo ſuperioribus tem-*

poribus geſta fuerant, ea vel à miniſtris eius, qui ſpectatores extiterant, vel ab iiſdem, qui curati ſunt, accepi: quanquam & multa me oblitum eſſe confiteor, & nonnulla propter imbecillitatem meam prætermiſiſſe. Pauca igitur è plurimis attigi, &c. Porro S. Theodori memoria in benedictione eſt tam apud Græcos, quam Latinos, æque anniuerſaria die celebrantes natalem ipſius, quo ex hac vita diſceſſit (vt dictum eſt) vigeſima ſecunda menſis Aprilis.

V. Hic idem eſt annus, quo Theodobertus Francorum Rex victus à Theodorico fratre, initiari clericatu coactus tandem occiditur: quod ſupplicium anteuertiſſet omnino, ſi ſancti Columbani conſiliis paruiſſet. At quomodo ſe hæc habuerint, accipe ex eodem, de quo ſuperiori anno, auctore Iona *b*: *Interea*, inquit, *inter Theodoricum Theodobertumque lis firmatur, at quiſque aduerſus fratrem vſque ad internecionem deſæuit, vtriſque gentium robore ſuperbientibus. Inter hæc vir Dei Columbanus ad Theodobertum accedit, eique ſuadet, vt cæpta arrogantiæ ſupercilium deponat, ſeque clericum faciat, & in Eccleſia poſitus ſacræ ſubderetur religioni, ne ſimul cum damno præſentis regni æterna pateretur vitæ diſpendia. Quod dictum & Regi & omnibus circumſtantibus riſum excitat, aientes, ſe nunquam audiſſe Merouingum in regno ſublimatum voluntarie clericum fuiſſe. Deteſtantibus ergo omnibus, beatus Columbanus ait: Si voluntarius nullatenus clericatus honorem ſumis, in breui inuitus clericus exiſtet. His ergo dictis vir Dei ad cellulam remeat; moxque prophetici dicti euentum res non diu dilata affirmat: nec mora, Theodoricus Theodobertum ad bellum prouocat, & prope Tullum deuictum fugat. poſtque collecto exercitus robore perſequitur. Simili modo gentium multarum Theodobertus robore vallatus, ad Tulbiacenſe caſtrum pugnaturus occurrit. Ibi prælio inito, innumera gentium phalanges ex vtroque exercitu perierunt, & victus tandem Theodobertus fugit.*

b Ion. in vita S. Columbani c. 27.

VATICINIVM COLVMBANI DE THEODOBERTO REGE.

VI. *Eo igitur tempore vir Dei in eremo morabatur, contentus tantum vnius miniſtri Chagnoaldi famulatu. Ea hora ergo, qua apud Tulbiacum commiſſum eſt bellum, ſupra quercus putrefactum truncum vir librum legens reſidebat: quem ſubitus ſopor oppreſſit, & quid inter duos Reges agerctur, vidit. Moxque excitatus, miniſtrum vocat, cruentamque Regum pugnam indicat, ac multum humanum ſanguinem fuſum ſuſpirat. Cui temerario conatu miniſter ait: Pater mi, Theodoberto tuis precibus præbe ſuffragium, vt communem debellet hoſtem Theodoricum. Ad hæc beatus Columbanus ait: Stultum, ac religioni alienum conſilium adminiſtras: non enim Dominus ita voluit, qui nos pro inimicis noſtris orare præcepit. Inquiſiuit ergo poſt miniſter temporis diem & horam, reperitque ita fuiſſe, ſicut viro Dei fuerat reuelatum. Perſequutus eſt ergo Theodobertum Theodoricus, & ſuorum proditione captum ad aulam Brunichildem direxit. Quem cum auia recepiſſet, quia Theodorici partibus Brunichildis fauens erat, furens Theodobertum fieri clericum rogauit, at non poſt multos dies impia nimis poſt clericatum perimi iuſſit.* hæc de exitu Theodoberti Ionas ſui temporis ſcriptor. At recentiores, qui proſecuti ſunt res Francorum, de Theodoberti clericatu nihil: addunt vero, Brunichildem ſæuiiſſe in filios Theodoberti, eos omnes neci tradentem. Sed de clericatu Regis præſtat audire eos, qui tunc præſentes his fuere. Sic igitur periit Theodobertus anno regni ſui decimoſeptimo, cum & ipſe eo anno coniugem occidiſſet. Cum vero Theodoricus ad annum decimumoctauum ſui regni perueniſſe tradatur, ſequenti anno de eius obitu acturi ſumus.

THEODOBERTVS REX OCCIDITVR.

VII. At de Columbano horum omnium Propheta diuinitus inſpirato narrationem repetamus. Quidnam autem in mente habuerit, ſi Deus annuiſſet, modo dicendum: *Interea* (inquit Ionas *c*) *cogitatio in mentem ruit, vt Veneticorum, qui & Sclaui dicuntur* (ſiue potius Sclauonum, qui in Venetiæ prouinciæ partibus degerent) *terminos adiret, cæcaſque mentes euangelica luce illuſtraret, ac ab origine per deuia aberrantibus veritatis viam panderet. Cumque hoc voto patrandum iniſſet, Angelus Domini per viſum apparuit, paruoque ambitu, velut paginali ſolent ſtylo orbis deſcribere circulum, mundi compagem monſtrauit: Cernis, inquiens, quod maneat totus orbis deſertus? perge dextra læuaque, qua eligis, vt laboris tui fructum comedas. Intellexit ergo ille, non eſſe gentis illius*

c Ion. in vita S. Columbani ca. 28. in fin.